

W POLSCE ZMNIEJSZYŁA SIĘ SZARA STREFA W OBROTCIE PALIWAMI

Pakiet paliwowy, energetyczny i transportowy, utworzenie KAS i wzmocnienie kompetencji prezesa URE - te działania obecnego rządu przyczyniły się do zmniejszenia szarej strefy w obrocie paliwami w Polsce, do rozmiarów obserwowanych w innych krajach Europy - wynika z raportu PwC.

"Dzięki temu holistycznemu podejściu wpływy podatkowe w opisywanym obszarze wzrosły w roku 2017 o ponad 15 proc. w porównaniu do roku poprzedniego" - wskazano w raporcie PwC pt. "Walka z szarą strefą. Wpływ regulacji na branżę paliw płynnych". Został on przygotowany na zlecenie Global Compact Network Poland oraz Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego.

W ocenie autorów opracowania obecnie najważniejszym wyzwaniem stojącym przed polską gospodarką, w kontekście walki z szarą strefą w tym obszarze, jest nie dalsze regulowanie, ale skuteczne egzekwowanie wypracowanych przepisów prawa oraz zwiększanie świadomości społeczeństwa.

W raporcie zwrócono uwagę na to, że "walka z szarą strefą oraz uszczelnianie systemu podatkowego stanowią jedno z najważniejszych wyzwań postawionych sobie przez rząd".

"Każdego roku Polska traciła bowiem kwoty liczone w dziesiątkach miliardów złotych z powodu nielegalnych operacji podatkowych. Obszarem szczególnie dotkniętym tym problemem był rynek paliw płynnych. Podjęcie szeregu działań prawnych, podatkowych, fizycznych oraz siłowych doprowadziło do znaczącego uszczelnienia systemu podatkowego w tym obszarze oraz odzyskania miliardów złotych przez Skarb Państwa. Skuteczna walka z szarą strefą spowodowała również wzrost obrotów i zysków legalnie funkcjonujących w Polsce firm paliwowych" - czytamy w raporcie.

Zdaniem jego autorów do najważniejszych działań, które się do tego przyczyniły, zaliczyć należy wdrożenie pakietu paliwowego, energetycznego i transportowego, utworzenie Krajowej Administracji Skarbowej oraz wzmocnienie kompetencji prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. "Z przeprowadzonej analizy danych, a także z wywiadów z przedstawicielami branży i instytucji publicznych wynika, że szara strefa w Polsce zmniejszyła się do rozmiarów obserwowanych w innych krajach Europy"- wskazano.

Zauważono, że uszczelniony system podatkowy powoduje, iż dużo trudniej jest operować w ramach szarej strefy, jednak wciąż pozostaje problem grup przestępczych, które nie respektują obowiązujących przepisów prawa oraz stosują metody działania wymykające się nadzorowi prawno-podatkowemu. Problemami - zaznaczono - pozostają: brak koordynacji działań organów centralnych, brak odpowiedniej komunikacji pomiędzy nimi, a także brak dostępu do jednej bazy wiedzy. Zdaniem autorów raportu rozwiązaniem tych problemów mogłoby być powołanie koordynatora działań na poziomie pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów lub zlecenie całości nadzoru jednemu resortowi bądź

regulatorowi.

Raport przypomina, że jeśli chodzi o strukturę produkcji paliw płynnych w Polsce, to 56 proc. produkcji w ub.r. stanowił olej napędowy, natomiast 22 proc. - benzyny silnikowe (BS). Autorzy opracowania zauważają, że produkcja oleju napędowego - głównego produktu krajowych rafinerii - zwiększyła się o 2 proc. Z kolei paliwa, które Polska importowała, to przede wszystkim ON oraz LPG. Twórcy raportu powołują się na dane Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego, według których oficjalny import paliw ciekłych w 2017 roku wyniósł prawie 11,5 mln metrów sześciennych - oznacza to 24-proc. wzrost importu w stosunku do roku 2016.

"Są to wymierne skutki wprowadzenia zmian, takich jak m.in. pakiet energetyczny czy paliwowy" - czytamy.

Według autorów raportu pierwszą, najważniejszą zmianą, jaką wywołały wprowadzone regulacje, było ograniczenie wjazdu cystern do Polski przez granice wewnętrzne.

"W 2015 r. było to około 750 cystern dziennie, w sierpniu 2016 było to już jedynie 150 cystern w ciągu doby. Liczba skontrolowanych ciężarówek w 2015 r. w granicach wewnętrznych oraz wewnątrz kraju wynosiła 20 dziennie. Dzięki wdrożeniu systemu SENT (polega on na dokładnym monitorowaniu tzw. towarów wrażliwych), w 2017 r. liczba kontroli dziennie wynosi około 1 000. W ciągu pierwszego półrocza 2017 r. Służba Celno-Skarbowa udaremniła prawie 1 800 prób nielegalnego przewozu paliwa (około 140 tys. litrów). Według szacunków Ministerstwa Finansów tylko w pierwszym półroczu 2017 r. udało się udaremnić i odzyskać dzięki pakietowi paliwowemu około 2,5 mld zł, które w innym przypadku mogły trafić w ręce zorganizowanych grup zajmujących się przemytem paliwa" - czytamy.

Zdaniem autorów raportu patrząc na same wykresy dotyczące różnic w raportowaniach, można dojść do wniosku, że zdecydowanie spadła w Polsce ilość ON pochodzącego z nielegalnych źródeł.

"Teoretycznie zatem, rafinerie w Polsce, które dotychczas musiały ratować się eksportem (WDT) ON z Polski, powinny zacząć więcej sprzedawać na rynku lokalnym, a eksport tego paliwa powinien spaść" - podkreślono.

We wnioskach autorzy raportu zauważyli, że wprowadzenie pakietu paliwowego w Polsce zniwelowało ilość oleju napędowego, który był importowany do Polski z innych krajów Unii Europejskiej w ramach tzw. szarej strefy. "Jednocześnie drastycznie zmalała wartość eksportu tego paliwa z Polski do innych krajów UE, co wskazuje na wzrost sprzedaży raportowany przez rafinerie na rynku krajowym (który znajduje też potwierdzenie w wynikach finansowych publikowanych przez poszczególne podmioty w Polsce). Jednocześnie wprowadzenie pakietu paliwowego spowodowało zmiany na pozycji lidera wśród krajów, które dostarczają to paliwo do Polski" - czytamy.

Wskazano w nim, że z analizy danych statystycznych wynika, iż przed wprowadzeniem pakietu paliwowego to z Niemiec wjeżdżało najwięcej ON do Polski (legalnie, jak i w ramach tzw. szarej strefy). Po jego wejściu w życie najwięcej tego paliwa wjeżdża do Polski z Rosji.

W 2016 r. weszły w życie dwa istotne pakiety regulacji, które miały na celu walkę z szarą strefą. Były to tzw. pakiet paliwowy, wdrożony w całości oraz tzw. pakiet energetyczny, który wchodził w życie jeszcze w kolejnym roku. Następnym ważnym krokiem było przyjęcie w 2017 r. tzw. pakietu transportowego.

MZ / PAP